



ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա վերաբերյալ

Երևան
2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Էջ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	6
ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	7
ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	8
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	9
1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	11
2. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓ.....	14
3. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ.....	20
4. ՍՏԱՅՎԵԼԻՔ ՖՈՆԴԵՐ.....	21
5. ԿԱՆԽԱՎՃԱՐՆԵՐ.....	26
6. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ.....	27
7. ՀԻՄՆԱԴԻՐՆԵՐԻ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ.....	27
8. ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ.....	28
9. ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ.....	30
10. ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ.....	31
11. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԵՐԻ.....	32
12. ՀԱՐԿԵՐ.....	34
13. ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԱՅՑԵՐ.....	34
14. ՖՀՄՍ 13 ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՉԱՓՄԱՆ ԲԱՅԱՀԱՅՏՈՒՄՆԵՐ.....	34

Հիմնադրամի գտնվելու վայրը՝

ՀՀ, ք. Երևան 0037, Ուլնեցու 31

Իրավական ձևը՝

Հիմնադրամ

Հիմնական գործունեության նկարագիրը՝

Կազմակերպության գործունեության
բնույթը ներկայացված է Ծանոթագրություն
1-ում

Գործադիր տնօրեն՝

Սարգիս Բաղինյան

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է Հայաստանի Տարածքային Չարգացման Հիմնադրամի ղեկավարությանը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել Հայաստանի Տարածքային Չարգացման Հիմնադրամի (“ՀՏՀՀ” կամ “Հիմնադրամ”) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, կապիտալում փոփոխությունների, և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում ՀՏՀՀ-ի ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի և Երաշխավորման Միջազգային Ստանդարտների խորհրդի (ԱՈՍՄԽ) կողմից հրապարակված Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս հաշվետվության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:

Մենք անկախ ենք ՀՏՀՀ-ից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի կանոնագրի (ՀԵՄՍԽ կանոնագրի)* և պահպանել ենք Եթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄՍԽ կանոնների:

Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման լիազոր անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

ՀՏՀՀ-ի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Հիմնադրամը լուծարելու կամ Հիմնադրամի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման լիազոր անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Հիմնադրամի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի հաշվետվությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Հիմնադրամին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Ղեկավարությանը, ի թիվս այլ հարցերի, տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պահանջով շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ

30 հունիսի, 2023թ.

Վահագն Սահակյան,
Տնօրեն



ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթ.	31.12.2022	31.12.2021
		ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	3	93,238	92,946
Ստացվելիք ֆոնդեր	4	250,880,321	338,972,422
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		250,973,559	339,065,369
Ընթացիկ ակտիվներ			
Կանխավճարներ	5	15,856,398	19,456,683
Դրամական միջոցներ	6	18,821,038	24,068,021
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		34,677,436	43,524,704
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		285,650,995	382,590,073
ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Կապիտալ			
Հիմնադիրների ներդրումներ	7	151,631	151,631
Կուտակված հավելուրդ / (պակասուրդ)		1,542,907	200,838
Ընդամենը կապիտալ		1,694,538	352,469
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Շնորհներ կառավարությունից	8	275,230,755	374,452,505
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		275,230,755	374,452,505
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կրեդիտորական պարտքեր	9	8,725,702	7,785,098
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		8,725,702	7,785,098
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		285,650,995	382,590,073

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2023թ. հունիսի 30-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Սարգիս Բաղինյան

Գործադիր տնօրեն



Լևոն Դուլյան

Գլխավոր ֆինանսիստ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	<u>Ծնթ.</u>	<u>2022</u> <u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>2021</u> <u>ԱՄՆ դոլար</u>
Ծրագրային ծախսեր	10	(65,174,725)	(54,560,775)
Եկամուտ շնորհներից	8	65,174,725	54,560,775
Այլ եկամուտ, գուտ		218,923	110,741
Օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերությունից, գուտ		1,123,146	184,471
Տարվա արդյունք մինչև հարկումը		1,342,069	295,212
Շահութահարկ		-	(3,817)
Տարվա արդյունք		1,342,069	291,394
Այլ համապարփակ եկամուտ		-	-
Տարվա համապարփակ արդյունք		1,342,069	291,394

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2023թ. հունիսի 30-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Սարգիս Բաղինյան

Գործադիր տնօրեն



Լևոն Դուլյան

Գլխավոր ֆինանսիստ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	Հիմնադիրների ներդրումներ ԱՄՆ դոլար	Կուտակված հավելորդ /(դեֆիցիտ) ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 1 հունվարի 2021թ.	151,631	(90,556)	61,075
Տարվա արդյունք	-	291,394	291,394
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	151,631	200,838	352,469
Տարվա արդյունք	-	1,342,069	1,342,069
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	151,631	1,542,907	1,694,538

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2023թ. հունիսի 30-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Սարգիս Բաղինյան

Գործադիր տնօրեն



Լևոն Դուլյան

Գլխավոր ֆինանսիստ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար


	2022	2021
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված/(վերադարձված) ֆոնդեր		
ՄՆՏԶ (SILD)	3,368,132	3,407,221
ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	2,345,500	539,656
ՍԱԲԾ (SSIP)	13,620,263	17,693,923
ՏՏԵԶ (LEID)	3,942,480	7,223,376
USAID	1,566,775	1,522,174
ՈՀԱԾ (ISMP)	7,841,612	9,467,927
Վեդի (VEDI)	9,254,226	10,211,791
ԶՌՀԿ (IWRM)	1,436,105	397,730
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	10,055,466	10,673,059
ԵԶԲԾ (YWIP)	231,538	906,742
Այլ	2,173,919	(98,994)
	55,836,016	61,944,605
Ծրագրային ծախսեր		
ՄՆՏԶ (SILD)	(4,690,246)	(3,150,404)
ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	(1,366,415)	(320,760)
ՍԱԲԾ (SSIP)	(19,145,849)	(11,331,892)
ՏՏԵԶ (LEID)	(4,840,170)	(5,941,995)
USAID	(1,814,816)	(1,503,272)
ՈՀԱԾ (ISMP)	(8,665,812)	(9,728,689)
Վեդի (VEDI)	(8,887,947)	(8,943,912)
ԶՌՀԿ (IWRM)	(1,486,227)	(402,240)
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	(8,832,279)	(10,667,105)
ԵԶԲԾ (YWIP)	(323,942)	(2,243,829)
Այլ	(1,619,037)	(1,426,051)
	(61,672,740)	(55,660,148)
Այլ գործառնական դրամական միջոցների հոսքեր, զուտ	22,947	(237)
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	(5,813,777)	6,284,220
Փոխարժեքային տարբերություններ	566,798	134,731
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	(5,246,979)	6,418,951
Դրամական միջոցների մնացորդը տարեսկզբին	24,068,017	17,649,066
ԶՏԾԻԳ-ի միացումից դրամական մուտք (ծնթ. 1.2)	-	-
Դրամական միջոցների մնացորդը տարեվերջին	18,821,038	24,068,017

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2023թ. հունիսի 30-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բանաձևացուցիչ մասն են:

Սարգիս Բաղդասարյան
 Գործադիր տնօրեն




Լևոն Դուլյան
 Գլխավոր ֆինանսիստ



ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	Հիմնադիրների ներդրումներ ԱՄՆ դոլար	Կուտակված հավելորդ /(դեֆիցիտ) ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 1 հունվարի 2021թ.	151,631	(90,556)	61,075
Տարվա արդյունք	-	291,394	291,394
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	151,631	200,838	352,469
Տարվա արդյունք	-	1,342,069	1,342,069
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	151,631	1,542,907	1,694,538

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2023թ. հունիսի 30-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Սարգիս Բաղինյան

Գործադիր տնօրեն



Լևոն Դուլյան

Գլխավոր ֆինանսիստ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

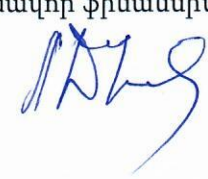
	2022	2021
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված/(վերադարձված) ֆոնդեր		
ՄՆՏԶ (SILD)	3,368,132	3,407,221
ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	2,345,500	539,656
ՍԱԲԾ (SSIP)	13,620,263	17,693,923
ՏՏԵԶ (LEID)	3,942,480	7,223,376
USAID	1,566,775	1,522,174
ՈՀԱԾ (ISMP)	7,841,612	9,467,927
Վեդի (VEDI)	9,254,226	10,211,791
ԶՈՒՀԿ (IWRM)	1,436,105	397,730
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	10,055,466	10,673,059
ԵԶԲԾ (YWIP)	231,538	906,742
Այլ	2,173,919	(98,994)
	55,836,016	61,944,605
Ծրագրային ծախսեր		
ՄՆՏԶ (SILD)	(4,690,246)	(3,150,404)
ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	(1,366,415)	(320,760)
ՍԱԲԾ (SSIP)	(19,145,849)	(11,331,892)
ՏՏԵԶ (LEID)	(4,840,170)	(5,941,995)
USAID	(1,814,816)	(1,503,272)
ՈՀԱԾ (ISMP)	(8,665,812)	(9,728,689)
Վեդի (VEDI)	(8,887,947)	(8,943,912)
ԶՈՒՀԿ (IWRM)	(1,486,227)	(402,240)
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	(8,832,279)	(10,667,105)
ԵԶԲԾ (YWIP)	(323,942)	(2,243,829)
Այլ	(1,619,037)	(1,426,051)
	(61,672,740)	(55,660,148)
Այլ գործառնական դրամական միջոցների հոսքեր, զուտ	22,947	(237)
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	(5,813,777)	6,284,220
Փոխարժեքային տարբերություններ	566,798	134,731
Դրամական միջոցների զուտ հոսք	(5,246,979)	6,418,951
Դրամական միջոցների մնացորդը տարեսկզբին	24,068,017	17,649,066
ԶՏԾԻԳ-ի միացումից դրամական մուտք (ծնթ. 1.2)	-	-
Դրամական միջոցների մնացորդը տարեվերջին	18,821,038	24,068,017

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի ղեկավարության կողմից 2023թ. հունիսի 30-ին: Կից ծանոթագրությունները ֆինանսական հաշվետվությունների բանաձևացուցիչ մասն են:

Սարգիս Բաղդասարյան
 Գործադիր տնօրեն




Լևոն Դուլյան
 Գլխավոր ֆինանսիստ



ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների ցանկ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Բովանդակություն

Ֆինանսական ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	6
ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	7
ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	8
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ.....	9
1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	11
2. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՄՓՈՓ.....	14
3. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ.....	20
4. ՍՏԱՑՎԵԼԻՔ ՖՈՆԴԵՐ.....	21
5. ԿԱՆԽԱՎՃԱՐՆԵՐ.....	26
6. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ.....	27
7. ՀԻՄՆԱԴԻՐՆԵՐԻ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ.....	27
8. ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ.....	28
9. ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ.....	30
10. ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԾԱԽՍԵՐ.....	31
11. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԸՍՏ ԾՐԱԳՐԵՐԻ.....	32
12. ՀԱՐԿԵՐ.....	34
13. ԴԱՏԱԿԱՆ ՀԱՅՑԵՐ.....	34
14. ՖՀՄՍ 13 ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՉԱՓՄԱՆ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄՆԵՐ.....	34

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1 Հիմնադրամը և գործունեությունը

Հայաստանի Տարածքային Զարգացման Հիմնադրամը (ՀՏՁՀ-ը կամ Հիմնադրամ) Հայաստանի Սոցիալական Ներդրումների Հիմնադրամի (ՀՄՆՀ) իրավահաջորդն է 2015թ.-ից սկսած: ՀՏՁՀ-ն 04.08.2015թ.-ից գործունեությունը շարունակում է նոր կանոնադրության հիման վրա՝ շարունակելով ՀՄՆՀ-ի բնականոն գործունեությունը:

ՀՄՆՀ-ն ստեղծվել է 11.04.2000թ. միակ հիմնադիր ՀՀ Կառավարության № 162 որոշման համաձայն՝ որպես անկախ, շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն՝ համայնքներում փոքրածավալ ենթակառուցվածքների վերականգնմանը և կենսամակարդակի բարելավմանը աջակցելու նպատակով: ՀՄՆՀ-ն գրանցվել է 2000թ. սեպտեմբերի 13-ին ՀՀ Արդարադատության նախարարության № 988 հրամանի համաձայն:

ՀՏՁՀ-ի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0037, Ուլնեցու 31:

ՀՏՁՀ-ն իրականացրել է մի շարք հիմնական ծրագրեր՝ ՀՄՆՀ I, ՀՄՆՀ II, ՀՄՆՀ III, ՄՆՏԶ, ՄԱԲԾ և ՏՏԵԶ, որոնք ուղղված են.

- բնակչության բարեկեցության մակարդակի բարձրացմանը՝ սոցիալական և տնտեսական ենթակառուցվածքների և հանրային ծառայությունների, աշխատանքի, ներդրումային գործունեության որակի և հասանելիության բարելավման միջոցով,
- ՀՀ-ի տարածաշրջանների ինտիտուցիոնալ և ֆինանսական հզորացմանը:

Ծրագրերը ֆինանսավորվում են ՀՀ Կառավարության կողմից՝ հիմնականում միջազգային դոնորներից ստացված ֆոնդերի միջոցներով: Զարգացման Միջազգային Ընկերակցությունը (ՉՄԸ, IDA), Վերակառուցման և Զարգացման Միջազգային Բանկը (ՎԶՄԲ, IBRD) և Ասիական Զարգացման Բանկը (ԱԶԲ, ADB) հանդիսանում են ամենախոշոր դոնորները, ինչպես նաև համաֆինանսավորվել են ՀՀ Կառավարության, տեղական համայնքների ու այլ հովանավորների կողմից:

1.2 ՉՏՕԻԳ-ի միացում

Համաձայն ՀՀ կառավարության 28.02.2019թ.-ի N 170-Ն և 26.12.2019թ.-ի N 1966-N որոշումների, 2020թ.-ի սկզբից Հիմնադրամին է միացվել ՀՀ Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության Ջրային կոմիտեի «Ջրային տնտեսության ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի (ՉՏՕԻԳ) գործունեությունը:

ՉՏՕԻԳ-ի նախկին գործունեությունը շարունակվում է իրականացվել ամբողջությամբ, այդ թվում իր աշխատակազմի և ռեսուրսների միջոցով, որոնք միացվել են ՀՏՁՀ-ին՝ մասնաճյուղի կարգավիճակով, ինչպես նաև շարունակում է գործել նախկինում իրեն հատկացված տարածքում՝ ՀՀ Երևան, 0010, Վարդանանց փակուղի 8 հասցեով:

Մասնաճյուղի հիմնական գործունեության ուղղություններն են.

- Վեղու ջրամբարի և որոգման համակարգի կառուցումը,
- Ոռոգման համակարգերի արդիականացումը,
- Ախուրյան գետի ջրային ռեսուրսների ինտեգրված կառավարումը,

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՍ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

- Երևանի ջրամատակարարման համակարգի բարելավումը,
- «Համայնքային ենթակառուցվածքների II ծրագիր, փուլ 3 - Հայաստանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ենթակառուցվածք» ծրագրի իրականացումը:

Մասնաճյուղի ծրագրերը ֆինանսավորվում են ՀՀ Կառավարության կողմից՝ հիմնականում միջազգային դոնորներից ստացված ֆոնդերի միջոցներով: Եվրասիական զարգացման բանկը (ԵԶԲ, EDB), Զարգացման ֆրանսիական գործակալությունը (ԶՖԳ, AFD), Եվրոպական ներդրումային բանկը (ԵՆԲ, EIB), Վերակառուցման վարկերի բանկը (ՎՎԲ, KfW) հանդիսանում են ամենախոշոր դոնորները: Ծրագրերը համաֆինսավորվել են ՀՀ Կառավարության և տեղական համայնքների կողմից:

1.3. Իրականացվող ծրագրեր

31.12.2022թ.-ին ավարտվող տարում, ՀՏԶՀ-ն, ներառյալ իր մասնաճյուղը, իրականացրել է հետևյալ հիմնական ծրագրերը.

- **ՄՆՏԶ (SILD)** - “Սոցիալական Ներդրումների և Տարածքային Զարգացման” Ծրագիրը, որը ֆինանսավորվում է ՀՀ-ի և ՎԶՄԲ միջև 08.04.2015թ.-ին կնքված IBRD Loan Number 8483-AM համաձայնագրով՝ 30,000,000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է համայնքային և միջհամայնքային ենթակառուցվածքների որակի և հասանելիության բարելավումը: Ծրագիրն ուժի մեջ է մտել 22.09.2015թ.-ին: Վարկի ֆինանսավորումը ավարտվել է 31.12.2022թ.-ին
- **ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)**– «Սոցիալական ներդրումների եւ տեղական զարգացման նախագծի լրացուցիչ ֆինանսավորում»՝ Հայաստանի Հանրապետության եւ IBRD-ի միջեւ 2020 թվականի ապրիլի 21-ի թիվ 9060-AM վարկային համաձայնագրի ֆինանսավորմամբ՝ 17,900,000 EUR գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է բարելավել համայնքային եւ միջհամայնքային ենթակառուցվածքների որակը, օգտագործումը և հասանելիությունը: Ծրագիրն ուժի մեջ է մտել 08.12.2020թ.-in: Վարկի թիվ 9060-AM ֆինանսավորման փակման ամսաթիվը սահմանվում է 2025թ. մայիսի 31-ին:
- **ՄԱԲԾ (SSIP)** - “Սեյսմիկ անվտանգության բարելավման Ծրագիր”, որը ֆինանսավորվում է ԱԶԲ-ի և ՀՀ-ի միջև 19.10.2015թ. կնքված ADB Loan Number 3284-ARM վարկային համաձայնագրով՝ 83,600,000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է կառուցել երկրաշարժադիմացկուն դպրոցներ և բարելավել բնական աղետներին արձագանքումը: ՄԱԲԾ ծրագրի ավարտը սահմանված է 31.05.2026թ.-ը:
- **ՏՏԵԶ (LEID)** - “Տեղական տնտեսության և ենթակառուցվածքների զարգացման” Ծրագիր, որը ֆինանսավորվում է ՎԶՄԲ-ի և ՀՀ-ի միջև 23.02.2016թ. կնքված IBRD Loan Number 8572-AM վարկային համաձայնագրով՝ 55,000,000 USD գումարի չափով: Ծրագրի նպատակն է Հայաստանի ընտրված մարզերում (Կոտայք, Վայոց Ձոր, Սյունիք, Լոռի, Արմավիր, Արարատ) տեղական տնտեսության մեջ զբոսաշրջության ավելի մեծ մասնակցության համար ենթակառուցվածքային ծառայությունների և ինստիտուցիոնալ կարողությունների բարելավումը: Մասնավորապես, Ծրագիրը աջակցում է բիզնես և ներդրումային միջավայրին՝ Փոքր և Միջին Ձեռնարկություններ (ՓՄՁ) ստեղծման, աճի, նորարարությունների համար: Ծրագիրն ուժի մեջ է մտել 29.12.2016թ.-ին: Ծրագրի հետ կապված աշխատանքները սկսվել են 21.04.2017թ.-ից: ՎԶՄԲ Վարկային համաձայնագիր 8572-AM վարկի ֆինանսավորման ավարտը սահմանված է 31.12.2024թ.-ը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

- **USAID** – “Տեղական կառավարման բարեփոխումների” Ծրագիր, որը ֆինանսավորվում է ԱՄՆ-ի Միջազգային Զարգացման Գործակալության (USAID) և ՀՏՁՀ-ի միջև 10.08.2015թ. կնքված Իրականացման նամակի՝ 8,600,000 USD գումարի չափով. Ծրագրի նպատակն է ֆինանսավորել 14 փորձական խոշորացվող համայնքներում միջհամայնքային ծրագրերը: Ծրագրի ավարտվել է 30.09.2022թ.-ին:
- **ՈՀԱԾ (ISMP)** - Եվրասիական զարգացման բանկի (EDB) աջակցությամբ իրականացվող ոռոգման համակարգերի զարգացման ծրագիրն իրականացվում է 16.10.2015թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 2016թ. հունիսի 10-ին: Ծրագրի նպատակն է Ռոռգման ծառայությունների հասանելիության և մատչելիության ապահովում, այդ թվում մեխանիկական ոռոգման փոխարինում ինքնահոսով, մայր եվ երկրորդ կարգի ջրանցքների վերականգնում, ներտնտեսային ոռոգման ցանցերի վերականգնման և կառուցման աշխատանքներ, հիմնանորոգվող ցանցերի երկարությունը՝ 344,32 կմ, նոր կառուցվող ոռոգման ցանցերի երկարությունը՝ 67,18 կմ: Վարկի փակման ամսաթիվն է 31.12.2023թ.:
- **Վեդի (VEDI)** - Զարգացման ֆրանսիական գործակալության (AFD) աջակցությամբ իրականացվող Վեդու ջրամբարի և ոռոգման համակարգի կառուցման ծրագիրն իրականացվում է 26.01.2016թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 2016թ. մայիսի 12-ին: Ծրագրի նպատակն է Վեդիի ջրամբարի/պատվարի և օժանդակ կառուցվածքների, ջրառ հանգույցների, ջրի փոխադրող և ոռոգման համակարգի, ինչպես նաև ջրամբարից ոռոգման ենթակա հողատարածքների ոռոգման ներտնտեսային ցանցի կառուցում, որի արդյունքում ակնկալվում է Վեդի և Խոսրով գետերի վրա ջրառի ջրաթափ կառույցը և ջրի փոխադրող համակարգի կառուցում՝ 10,6 կմ, ոռոգման համակարգի կառուցում՝ 36,2 կմ, ոռոգման ներտնտեսային ցանցի վերանորոգում՝ 60 կմ և ջրամբարի պատվարի կառուցում՝ 80 մ: Ծրագրի փակման ամսաթիվն է 30.09.2023թ. (թարմացված):
- **ՋՌՀԿ (IWRM)** - Վերակառուցման վարկերի բանկի (KfW) աջակցությամբ իրականացվող «Զրային ռեսուրսների համալիր կառավարում (ՋՌՀԿ)/Ախուրյան գետ, փուլ 1» BMZ-No. 2014.67.950 ծրագիրն իրականացվում է 19.12.2014թ. ստորագրված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 29.06.2015թ.: Ծրագրի նպատակն է Կապսի ջրամբարի կառուցում, կառուցվող պատվարի բարձրություն - 30 մ: Ծրագրի փակման և վարկային միջոցների մասհանման վերջնաժամկետը 30.06.2024թ.:
- **ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)** - «Համայնքային ենթակառուցվածքների II ծրագիր, փուլ 3 - Հայաստանի ջրամատակարարման և ջրահեռացման ենթակառուցվածք» BMZ N 2013 66 343 ծրագիր: Ծրագրի նպատակն է 11 քաղաքների և 41 գյուղական բնակավայրերի ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հատվածների հրատապ (մասնակի) վերականգնման աշխատանքների և 560 գյուղական բնակավայրերից ընտրված որոշ համայնքների ջրամատակարարման և ջրահեռացման համակարգերի հատվածների հրատապ վերականգնման աշխատանքների իրականացում: Իրականացվում է Վերակառուցման վարկերի բանկի աջակցությամբ 27.12.2013թ. կնքված վարկային համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 21.06.2014թ., Եվրոպական ներդրումային բանկի աջակցությամբ, որն ուժի մեջ է մտել 27.06.2014թ., ինչպես նաև Վերակառուցման վարկերի բանկի և Եվրամիության հարևանության գործիքի (ԵՄ ՀՆԳ) աջակցությամբ 14.05.2014թ. կնքված ֆինանսավորման համաձայնագրի շրջանակներում, որն ուժի մեջ է մտել 21.06.2014թ.: Վարկային միջոցների մասհանման վերջնաժամկետը 31.12.2022թ., ներկայումս երկարաձգման փուլում է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

- **ԵԶԲԾ (YWIP)** - Երևանի ջրամատակարարման բարելավման ծրագիր, որն իրականացվում է Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի (ՎԶԵԲ), Եվրոպական ներդրումային բանկի (EIB) և ԵՄ Հարևանության ներդրումային ծրագրի (EU NIF) աջակցությամբ: EIB ֆինանսական պայմանագիրը ստորագրվել է 27.06.2014թ.-ին և ուժի մեջ է մտել 05.02.2015թ.: Ավարտման ամսաթիվը 31.12.2022թ, ներկայումս երկարաձգման փուլում է: ԵՄ NIF ֆինանսավորման համաձայնագիրը ստորագրվել է 06.08.2014-ին և ուժի մեջ է մտել 04.11.2014-ին: Ավարտման ամսաթիվը 06.01.2025թ.: ՎԶԵԲ-ի դրամաշնորհային պայմանագիրը ստորագրվել է 11.06.2015թ.-ին և ուժի մեջ է մտել 24.06.2015թ.: Ավարտվել է 31.10.2021-ին:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

2.1 Պատրաստման հիմունքները

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ-ներ) պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն՝ ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

ա) 2022թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտած նոր ստանդարտներ, մեկնաբանություններ և փոփոխություններ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտները նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա.

- ՀՀՄՍ 37 «Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ» (Փոփոխություն – Անբարենպաստ պայմանագրեր – Պայմանագիրը կատարելու ծախսեր)
- ՀՀՄՍ 16 Հիմնական միջոցներ (Փոփոխություն – Նախքան նպատակային նշանակությամբ օգտագործում ստացվող մուտքեր)

բ) Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՍ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Ստորև ներկայացված նոր ստանդարտները, մեկնաբանությունները և փոփոխությունները, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել, նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Հիմնադրամի հետագա ֆինանսական հաշվետվություններին վրա.

- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և
- ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգումը ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասերի (ՀՀՄՍ 1 փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)

2.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

2.3 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

ՀՏԶՀ-ի ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը ԱՄՆ դոլարն է (USD):

2.4 Նշանակալի հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Հիմնադրամը գնահատումներն ու դատողությունները մշտապես վերանայվում են՝ հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, ինչպես նաև ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ ողջամիտ ակնկալիքների վրա: Այդուհանդերձ, փաստացի փորձը կարող է տարբերվել կատարված գնահատումներից և ենթադրություններից:

Հաշվետու տարում առկա չեն գնահատումները և ենթադրությունները, որոնք պարունակում են զգալի ռիսկ, որոնք կարող են հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտումների պատճառ հանդիսանալ:

Իրական արժեքի չափում

Մի շարք ակտիվներ և պարտավորություններ պահանջվում է չափել իրական արժեքով և/կամ բացահայտել դրանց իրական արժեքը Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հիմնադրամի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափման համար հնարավորինս օգտագործվում են շուկայական դիտելի ելակետային տվյալներ: Իրական արժեքի չափման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները դասակարգվում են ըստ տարբեր մակարդակների՝ կախված նրանից, թե որքանով են գնահատման մեթոդի մեջ օգտագործվող տվյալները դիտելի («իրական արժեքի հիերարխիա»):

- *Մակարդակ 1. Նույնական ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճգրտված)*

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

- Մակարդակ 2: Ուղղակի կամ անուղղակիորեն դիտելի ելակետային տվյալներ՝ բացառությամբ 1-ին մակարդակում ներառվող գնանշվող գներից
- Մակարդակ 3: Ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ (այսինքն՝ հիմնված չեն շուկայական տվյալների վրա)

Ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը վերոնշյալ մակարդակներում հիմնվում է ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալների վրա, որոնք ունեն զգալի ազդեցություն իրական արժեքի չափման վրա: Տեղափոխությունը մի մակարդակից մյուսը ճանաչվում է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում այն տեղի է ունենում:

2.5 Ֆինանսական գործիքներ - Ռիսկերի կառավարում

Իր գործունեության արդյունքում Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել հետևյալ ֆինանսական ռիսկերին՝

- Պարտքային ռիսկ
- Իրացվելիության ռիսկ:

Հիմնադրամը կարող է ենթարկվել իր կողմից ֆինանսական գործիքների օգտագործումից առաջացող ռիսկերի, ինչպես բնորոշ է մյուս բոլոր ձեռնարկատիրական գործունեություններին: Սույն ծանոթագրությունում ներկայացված են Հիմնադրամի նպատակները, քաղաքականությունը, ռիսկերի կառավարման գործընթացները և դրանց չափման մեթոդները: Սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված է քանակական տեղեկատվություն վերոնշյալ ռիսկերի վերաբերյալ:

Ֆինանսական գործիքներից առաջացող ռիսկերի, Հիմնադրամի նպատակների, քաղաքականության, ռիսկերի կառավարման գործընթացների և դրանց չափման մեթոդների հետ կապված նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատ էական փոփոխություններ չեն գրանցվել (եթե այլ բան սահմանված չէ):

(ա) Հիմնական ֆինանսական գործիքներ

Հիմնադրամի հիմնական ֆինանսական գործիքները, որոնցից առաջանում են ռիսկեր, ներկայացված են ստորև.

- Ստացվելիք ֆոնդեր,
- Դրամական միջոցներ,
- Կրեդիտորական պարտքեր:

(բ) Ֆինանսական գործիքներ ըստ կատեգորիաների

<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	
	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Ստացվելիք ֆոնդեր	250,880,321	338,972,422
Դրամական միջոցներ	18,821,038	24,068,021
	269,701,359	363,040,443

<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>	Ամորտիզացված արժեքով չափվող	
	2022թ.	2021թ.
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Կրեդիտորական պարտքեր	8,725,702	7,785,098
	8,725,702	7,785,098

(գ) Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են ստացվելիք ֆոնդերը, դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, կրեդիտորական պարտքեր:

Դրամական միջոցների, ստացվելիք ֆոնդերի և դրանց համարժեքների, կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը հավասարվում է իրական արժեքին դրանց կարճաժամկետ բնույթի հետևանքով:

Հավելված Ա-ում ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի, գնահատման մեթոդների և իրական արժեքի որոշման հետ կապված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների մանրամասներ, որոնք ընդգրկված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում:

Ընդհանուր նպատակներ, քաղաքականություն և գործընթացներ

Հիմնադրամի գործունեության ընդհանուր դեկլարումն իրականացվում է հոգաբարձուների խորհրդի կողմից:

Հոգաբարձուների խորհրդի նպատակն է սահմանել քաղաքականություն, որը հնարավորինս կնվազեցնի ռիսկը՝ հնարավորինս բացառելու Հիմնադրամի արդյունավետ գործունեությանը խանգարող հանգամանքների առաջացումը: Այդ քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնասների ռիսկ է՝ պայմանավորված հաճախորդի կամ ֆինանսական գործիքի կողմերի պայմանագրային պարտականությունների չկատարմամբ: Հիմնադրամը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, որը հիմնականում առաջանում է բանկերում պահվող դրամական միջոցներից:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է Հիմնադրամի ֆինանսական ծախսերից և պարտքային գործիքների հիմնական գումարների մարումներից: Իրացվելիության ռիսկը կապված է Հիմնադրամի՝ ֆինանսական պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում մարելու հետ կապված դժվարությունների հետ:

Համաձայն Հիմնադրամի քաղաքականության՝ Հիմնադրամը պետք է ունենա պարտավորությունների մարման համար բավարար դրամական միջոցներ: Այս առումով այն ձգտում է պահպանել բավարար դրամական միջոցներ, որպեսզի կարողանա մարել սահմանված պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված են Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունների (չգեղջված պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր) մարման պայմանագրային ժամկետները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՍ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավել
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Կրեդիտորական պարտքեր	1,343,065	-	2,729,212	4,653,425	-
	1,343,065	-	2,729,212	4,653,425	-
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ					
Կրեդիտորական պարտքեր	-	369	1,213,620	6,571,848	-
	-	369	1,213,620	6,571,848	-

2.6 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթը ՀՏԶ-ի ֆունկցիոնալ արժույթից տարբերվող արժույթն է:

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժույթային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ ֆունկցիոնալ արժույթի միջին փոխարժեքը:

ՀՏԶ-ի բանկային հաշիվները վարվում, իսկ գործարքներն իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով (USD), Եվրոյով (EUR) և ՀՀ դրամով (AMD): ՀՀ դրամով և Եվրոյով արտահայտված գործարքները փոխարկվում են ԱՄՆ դոլարի ՀՀ Կենտրոնական բանկի սահմանած միջին փոխարժեքով:

ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված USD միջին փոխարժեքները EUR-ի և AMD-ի նկատմամբ հետևյալն են.

	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
	դրությամբ	դրությամբ
AMD	383,57	480.14
EUR	1,067	0.885
	2022թ. միջին	2021թ. միջին
	փոխարժեք	փոխարժեք
AMD	434,86	503.81
EUR	1,057	0.844

2.7 Դրամաշնորհներ կատարությունից

Կառավարությունից ստացված դրամաշնորհները, որոնք որոշակի պայմաններով տրվում են ՀՏԶ կանոնադրական գործունեության իրականացման նպատակով, ճանաչվում են իրենց իրական արժեքով, երբ կա հիմնավորված երաշխիք, որ.

- ա) ՀՏԶ-ն կատարելու է դրամաշնորհներին հարակից պայմանները, և
- բ) դրամաշնորհներն ստացվելու են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը վերաբերող դրամաշնորհները հետաձգվում են և ճանաչվում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ծախսերին վերաբերող դրամաշնորհները հետաձգվում են և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջաններում, որոնց ընթացքում դրանք փոխհատուցում են այն ծախսումները, որոնց համար ստացվել են:

2.8 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները՝ ըստ անհրաժեշտության: Ընթացիկ վերանորոգումները և պահպանման ծախսերը ծախսագրվում են նրանց կատարման պահին: Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչների փոխարինման ծախսերը կապիտալացվում են, իսկ փոխարինված բաղկացուցիչները ապաճանաչվում են:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ կիրառելով մաշվածության հետևյալ տարեկան տոկոսաչափերը՝

Մեքենասարքավորումներ	15%-30%
Տրանսպորտային միջոցներ	12%-20%
Գրասենյակային գույք	12%-20%

2.9 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են բանկային հաշիվների մնացորդներից:

2.10 Կանխավճարներ

Կանխավճարները հաշվառվում են՝ արժեքից հանելով արժեզրկումից կորուստները: Եթե կա հայտանիշ, որ կանխավճարի հետ կապված ակտիվը, ապրանքը կամ ծառայությունը չեն ստացվելու, կանխավճարի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար դուրս է գրվում, իսկ դրա համապատասխան արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

3. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվներ, որոնք ձեռք են բերվել ծրագրերի շրջանակներում ՀՏՁՀ-ում օգտագործման համար:

	<i>Տրանսպորտային միջոցներ</i>	<i>Մարքավորումներ</i>	<i>Գրասենյակային գույք և այլն</i>	<i>Ընդամենը</i>
	USD	USD	USD	USD
Առ 1 հունվարի 2021թ	152,471	429,933	26,506	608,910
Ձեռքբերումներ	-	4,182	306	4,488
Դուրսգրումներ	-	-	-	-
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ	152,471	434,115	26,812	613,398
Ձեռքբերումներ	-	44,970	975	45,945
Դուրսգրումներ	(21,655)	-	-	(21,655)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ	130,816	479,085	27,787	637,688
Տարեկան մաշվածության ծախս				
Առ 1 հունվարի 2021թ	74,455	405,009	13,338	492,802
Տարեկան ծախս	12,641	12,005	3,003	27,649
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ	87,096	417,014	16,341	520,451
Տարեկան ծախս	17,660	13,897	6,924	38,481
	(14,482)	-	-	(14,482)
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ	90,274	430,911	23,265	544,450
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ	65,375	17,100	10,471	92,946
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ	40,542	48,174	4,522	93,238

(ա) 31.12.2022թ. դրությամբ 397,166 ԱՄՆ դոլար (31.12.2021թ.՝ 365,519 ԱՄՆ դոլար) սկզբնական արժեքով հիմնական միջոցներն ամբողջությամբ մաշված են:

(բ) Հիմնադրամը իր գործություններունը իրականացնում է պետության կողմից անհատույց տրամադրված հետևյալ տարածքներում: Նշված տարածքների հաշվառումը իրականացնում է «Պետական շնորհների հաշվառում և պետական օգնության բացահայտում» ՀՀՄՍ 20-ի «կապիտալ» մտտեցման հիման վրա՝ զուտ մտտեցումով, որի համաձայն շնորհը ճանաչվում է շահույթից կամ վնասից դուրս, ինչպես նաև այդ ստացված շնորհի գծով ակտիվներ կամ պարտավորություններ չեն ճանաչվում:

- ✓ Երևան, Ուլնեցու 31, 5-րդ և 6-րդ հարկ՝ ընդհանուր 1,456.8 քմ.;
- ✓ Երևան, Վարդանանց փակուղի 8 հասցեի 5-րդ հարկ՝ ընդհանուր 612.6 քմ.:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՍ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

4. Ստացվելիք ֆոնդեր

Իրենցից ներկայացնում են ՀՏԶՀ ծրագրերի իրականացման համար ստացվելիք ֆոնդերը.

Ծրագիր	Ծնթ.	31.12.2022	31.12.2021
		ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
ՄՆՏԶ (SILD)	4.1	30,442	3,358,416
ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	4.1.ա	24,220,326	27,107,031
ՍԱԲԾ (SSIP)	4.2	38,844,405	54,245,905
ՏՏԵԶ (LEID)	4.3	36,300,687	51,379,598
USAID	4.4	442,467	2,009,242
ՈՀԱԾ (ISMP)	4.5	13,305,171	21,146,783
Վեդի (VEDI)	4.6	7,491,886	17,854,920
ՋՌՀԿ (IWRM)	4.7	67,245,167	72,764,027
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	4.8	51,051,942	76,780,421
ԵԶԲԾ (YWIP)	4.9	11,937,860	12,169,398
Այլ		9,968	156,681
		250,880,321	338,972,422

4.1 ՄՆՏԶ (SILD)

IBRD Loan 8483-AM վարկի ընդհանուր ֆինասավորումը 30,000,000 USD է: Վճարման արժույթը USD է:

	IBRD	ՀՀ Կառավարության	Համայնքի ներդրում	Դոնոր	Ընդամենը
	8483-AM	համաֆինանսավորում			
	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար			
Առ 31.12.2021	2,345,895	1,011,805	-	716	3,358,416
Շնորհված	-	-	-	-	-
Այլ աճ/(նվազում)			40,158	-	40,158
Ստացված	(2,345,895)	(982,079)	(40,158)	-	(3,368,132)
Առ 31.12.2022	-	29,726	-	716	30,442

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՍ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

4.1.ա. ՄՆՏԶ ԼՖ (SILDAF)

IBRD Վարկ N 9060-AM *ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 17,900,000 եվրո; վճարման արժույթը Եվրո*

	IBRD 9060-AM USD equivalent	ՀՀ Կառավարության USD	Համայնքի ներդրում USD	Դոնոր USD	Ընդամենը USD
Առ 31.12.2021	19,116,835	6,805,497	1,184,699	-	27,107,031
Շնորհված	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	(340,307)	(130,181)	(23,434)	-	(493,922)
Ստացված	(797,943)	(644,414)	(950,426)	-	(2,392,783)
Առ 31.12.2022	17,978,585	6,030,902	210,839	-	24,220,326

Ֆինասավորմանը շարժը՝ հիմքային արժույթով՝ եվրոյով, հետևյալն է.

	IBRD 9060-AM EUR	ՀՀ Կառավարության EUR	Համայնքի ներդրում EUR	Դոնոր EUR	Ընդամենը EUR
Առ 31.12.2021	17,600,000	6,260,464	1,097,044	-	24,957,508
Շնորհված	-	-	-	-	-
Ստացված	(755,188)	(609,886)	(899,501)	-	(2,264,575)
Առ 31.12.2022	16,844,812	5,650,578	197,543	-	22,692,933

4.2 ՄԱԲԾ (SSIP)

ADB Վարկ 3284-ARM *ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 63,259,000 SDR; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:*

	ADB Loan 3284-ARM USD	ՀՀ Կառավարության համաձայն USD	Ընդամենը USD
Առ 31.12.2021թ.	42,019,191	12,226,715	54,245,905
Շնորհված	-	-	-
Վերագնահատում	(2,153,522)	-	(2,153,522)
Ստացված	(10,202,318)	(3,045,660)	(13,247,978)
Առ 31.12.2022թ.,	29,663,351	9,181,055	38,844,405

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

4.3 SSE:2 (LEID)

IBRD Վարկ 8572-AM *ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 42,800,000 ԱՄՆ դոլար; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:*

	IBRD 8572-AM ԱՄՆ դոլար	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2021թ.	40,827,938	10,551,660	51,379,598
Շնորհված	(12,200,000)	1,063,569	(11,136,431)
Ստացված	(2,992,875)	(949,605)	(3,942,480)
Առ 31.12.2022թ.	25,635,063	10,665,624	36,300,687

4.4 USAID

USAID *ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 8,600,000 ԱՄՆ դոլար; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:*

	USAID շնորհ ԱՄՆ դոլար	Համայնքի ներդրում ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2021թ.	1,535,500	473,742	2,009,242
Շնորհված	-	-	-
Ստացված	(1,535,500)	(31,275)	(1,566,775)
Առ 31.12.2022թ.	-	442,467	442,467

4.5 ՈՀԱԾ (ISMP)

ISPM *ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 40,000,000 ԱՄՆ դոլար; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:*

	EDB ԱՄՆ դոլար	ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորում ԱՄՆ դոլար	Համայնքի ներդրում ԱՄՆ դոլար	Ընդամենը ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2021թ.	16,769,529	4,110,816	266,437	21,146,783
Շնորհված	-	-	-	-
Ստացված	(6,517,754)	(1,275,778)	(48,080)	(7,841,612)
Առ 31.12.2022թ.	10,251,775	2,835,038	218,357	13,305,171

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՍ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

4.6 Վեդի (VEDI)

AFD վարկ No. CAM 1002 01 Y *ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 75,003,631 եվրո, ինչպես նաև դրամաշնորհներ No CAM 1004 01 N CAM 1013 01 A ընդհանուր գումարով 390,350; վճարման արժույթը եվրո է:*

	AFD	ՀՀ Կառավարության համահիմուն	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար համարժեք	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2021թ.	13,794,028	4,060,892	17,854,920
Շնորհված	-	(2,171)	(2,171)
Վերագնահատում	(843,117)	(263,520)	(1,106,637)
Ստացված	(7,610,501)	(1,643,725)	(9,254,226)
Առ 31.12.2022թ.	5,340,410	2,151,476	7,491,886

Ստացվելիք ֆինանսավորման շարժը՝ հիմքային արժույթով, եվրոյով, հետևյալն է.

	AFD	ՀՀ Կառավարության համահիմուն	Ընդամենը
	Եվրո	Եվրո	Եվրո
Առ 31.12.2021թ.	12,205,939	3,593,367	15,799,306
Շնորհված	-	(1,991)	(1,991)
Ստացված	(7,202,308)	(1,575,577)	(8,777,885)
Առ 31.12.2022թ.	5,003,631	2,015,799	7,019,430

4.7 ՋՈՆԿԿ (TWRM)

KfW վարկ BMZ-No2014.67.950 *ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 50,000,000 եվրո, ինչպես նաև 300,000 եվրո դրամաշնորհ; վճարման արժույթը եվրո է:*

	KFW	ՀՀ Կառավարության համահիմուն	Ընդամենը
	ԱՄՆ դոլար համարժեք	ԱՄՆ դոլար	ԱՄՆ դոլար
Առ 31.12.2021թ.	52,592,129	20,171,898	72,764,027
Շնորհված	-	-	-
Վերագնահատում	(2,962,816)	(1,119,939)	(4,082,755)
Ստացված	(876,955)	(559,150)	(1,436,105)
Առ 31.12.2022թ.	48,752,358	18,492,809	67,245,167

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

Ստացվելիք ֆինանսավորումը հիմքային արժույթով՝ եվրոյով, հետևյալն է

	KFW EUR	ՀՀ Կառավարության համաՖինոն EUR	Ընդամենը EUR
Առ 31.12.2021թ.	46,537,264	17,849,533	64,386,797
Շնորհված	-	-	-
Ստացված	(859,348)	(522,925)	(1,382,273)
Առ 31.12.2022թ	45,677,916	17,326,608	63,004,524

4.8 ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)

KFW վարկ BMZ N 2013 66 343 ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 30,000,000 EUR, EIB վարկ FIN 82.043 Separis 2012-0322 ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 25,500,000 EUR, EU-NIF Grant BMZ N 2013, EU-NIF Grant IG6 2020 EUR, EU-NIF Grant IG6 2020 ֆինանսավորումը կազմում է 1,114,165 եվրո: Վճարման արժույթը եվրո է:

	KFW USD equivalent	EU-NIF USD equivalent	EIB USD equivalent	ՀՀ Կառավարության EUR	Ընդամենը USD
Առ 31.12.2021թ.	25,107,820	13,278,973	24,749,363	13,644,265	76,780,421
Շնորհված	-	-	(10,000,000)	(2,000,000)	(12,000,000)
Վերագնահատո	(1,500,619)	(739,170)	(748,185)	(685,039)	(3,673,013)
Ստացված	(2,840,921)	(15,885)	(5,400,533)	(1,798,127)	(10,055,466)
Առ 31.12.2022թ	20,766,280	12,523,918	8,600,645	9,161,099	51,051,942

Ֆոնդերի շարժը հիմքային արժույթով՝ եվրոյով, հետևյալն է.

	KFW EUR	EU-NIF EUR	EIB EUR	ՀՀ Կառավարության համաֆինանս EUR	Ընդամենը EUR
Առ 31.12.2021թ.	22,217,189	11,750,182	21,900,000	12,073,419	67,940,789
Շնորհված	-	-	(8,841,733)	(1,768,347)	(10,610,080)
Ստացված	(2,760,481)	(16,052)	(5,000,000)	(1,721,693)	(9,498,226)
Առ 31.12.2022թ	19,456,708	11,734,130	8,058,267	8,583,379	47,832,483

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար**

4.9 ԵԶԲԾ (YWIP)

YWIP ընդհանուր ֆինանսավորումը կազմում է 14,000,000 ԱՄՆ դոլար: ԵՆԲ-ի միջոցներ՝ 7,000,000 ԱՄՆ դոլար և ԵՄ-ՆԻՖ ֆոնդեր՝ 7,000,000 ԱՄՆ դոլար; ինչպես նաև EBRD Grant 809,621 EUR; վճարման արժույթը ԱՄՆ դոլար է:

	EIB USD	EU-NIF USD	ՀՀ Կառավարության համաֆինանս USD	Ընդամենը USD
Առ 31.12.2021թ.	4,700,000	4,700,000	2,769,398	12,169,398
Շնորհված	-	-	-	-
Ստացված	-	-	(231,538)	(231,538)
Առ 31.12.2022թ	4,700,000	4,700,000	2,537,860	11,937,860

5. Կանխավճարներ

	31.12.2022 USD	31.12.2021 USD
Շինարարական աշխատանքների գծով	15,777,055	19,145,229
Այլ	79,138	311,453
	15,856,398	19,456,683
Կանխավճարները ըստ ծրագրերի		
ՍԱԲԾ (SSIP)	8,380,280	7,853,920
ՏՏԵԶ (LEID)	1,122,964	1,822,085
ՈՀԱԾ (ISMP)	1,650,961	908,511
Վեդի (VEDI)	1,242,612	2,742,228
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2,P3)	3,364,454	5,699,326
Այլ ծրագրեր	95,127	430,614
	15,856,398	19,456,683

ա/ Մինչև 20% կանխավճար տրամադրվում է շինարարական աշխատանքներ իրականացնող կազմակերպություններին՝ համապատասխան բանկային երաշխիքների ստացման դեպքում:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

6. Դրամական միջոցներ

	Ծրագիր	Արժույթ	31.12.2022 ԱՄՆ դոլար	31.12.2021 ԱՄՆ դոլար
Նպատակային հաշիվ (IBRD 8283-AM)	ՄՆՏԶ (SILD)	USD	315,199	1,400,854
Նպատակային հաշիվ (IBRD 9060-AM)	ՄՆՏԶ ԼՖ (SILD AF)	EUR	188,522	-
Դեպոզիտային հաշիվ (ADB 3284-ARM)	ՍԱԲԾ (SSIP)	USD	4,543,572	10,219,166
Նպատակային հաշիվ (IBRD 8572)	ՏՏԵԶ (LEID)	USD	500,857	1,378,308
Նպատակային հաշիվ (EDB)	ՈՀԱԾ (ISMP)	USD	2,044,549	2,617,357
Համայնքային համաֆինասավորում	ՈՀԱԾ (ISMP)	AMD	133,999	295,027
Նպատակային հաշիվ (AFD)	Վեդի (VEDI)	EUR	5,708,089	5,569,031
Նպատակային հաշիվ (KFW)	ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3	EUR	1,381,552	45,803
Նպատակային հաշիվ	ԵԶԶԾ (YWIP)	USD	400,692	485,099
Այլ հաշիվներ		USD	19	-
Այլ հաշիվներ		AMD	3,603,988	2,057,376
			18,821,038	24,068,021

7. Հիմնադիրների ներդրումներ

ՀՏԶՀ-ի միակ հիմնադիրը ՀՀ Կառավարությունն է: Հիմնադիրը ներդրել է հիմնական միջոցներ՝ 151,631 ԱՄՆ դոլար գնահատված արժեքով: Նշված հիմնական միջոցները 2006թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված են:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

8. Դրամաշնորհներ կառավարությունից

ՀՏՁՀ-ի կողմից ծրագրերի իրականացման համար ստացված դրամաշնորհների շարժը հետևյալն է՝

31.12.2022թ. ավարտված տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II- P2,P3	YWIP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Մկգրնական մնացորդ	5,533,177	27,426,720	71,823,006	54,353,709	2,257,158	24,153,935	20,630,001	72,796,701	81,916,962	12,654,564	906,572	374,452,505
Ստացված դրամաշնորհներ	-	-	-	(11,136,431)	-	-	(2,171)	-	(12,000,000)	-	1,128,828	(22,009,774)
Այլ աճ/ (նվազում)	40,158	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(102,117)	(61,959)
Վերագնահատում	(1)	(522,341)	(1,781,210)	56	2,982	(84,818)	(1,182,774)	(3,998,445)	(3,830,440)	2,017	(580,318)	(11,975,292)
Փոխհատուցվող ծախսերի համապատասխան եկամուտ	(4,969,968)	(1,522,466)	(20,226,212)	(5,648,791)	(1,826,290)	(7,449,117)	(9,616,575)	(1,552,738)	(11,631,272)	(317,957)	(413,339)	(65,174,725)
Վերջնական մնացորդ	603,366	25,381,913	49,815,584	37,568,543	433,850	16,620,000	9,828,481	67,245,518	54,455,250	12,338,624	939,626	275,230,755

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա համար

31.12.2021թ. ավարտված տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II- P2,P3	YWIP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Սկզբնական մնացորդ	8,288,754	-	81,455,810	59,182,452	3,763,101	36,851,584	35,270,706	79,382,849	96,969,954	14,062,854	2,409,262	417,637,326
Ստացված դրամաշնորհներ	-	27,646,686	-	-	-	-	555,189	-	-	300,506	20,250	28,522,631
Այլ աճ/ (նվազում)	198,964	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	198,964
Վերագնահատում	-	-	(1,539,460)	-	-	(127,615)	(2,159,789)	(6,228,916)	(7,290,783)	923	-	(17,218,948)
Փոխհատուցվող ծախսերի համապատասխան եկամուտ	(2,954,541)	(219,967)	(8,093,344)	(4,828,743)	(1,505,943)	(12,570,034)	(13,036,105)	(357,232)	(7,762,209)	(1,709,718)	(1,522,940)	(54,560,776)
Վերջնական մնացորդ	5,533,177	27,426,720	71,823,006	54,353,709	2,257,158	24,153,935	20,630,001	72,796,701	81,916,962	12,654,564	906,572	374,452,505

9. Կրեդիտորական պարտքեր

	31.12.2022	31.12.2021
	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u>
Շինարարական աշխատանքների գծով	7,161,624	7,511,121
Այլ	1,564,078	273,977
	<u>8,725,702</u>	<u>7,785,098</u>
Կրեդիտորական պարտքերը ըստ ծրագրերի		
ՍԱԲԾ (SSIP)	1,717,016	491,121
ՏՏԵԶ (LEID)	236,162	226,566
ՈՀԱԾ (ISMP)	514,704	813,786
Վեդի (VEDI)	4,653,425	5,569,536
ՀԵԾ-II Փուլ 2, 3 (CIP II-P2, P3)	1,342,699	567,418
Այլ	261,696	116,671
	<u>8,725,702</u>	<u>7,785,098</u>

ա) Պահումները կատարվում են ծառայությունների դիմաց դուրս գրված հաշիվների 10% չափով՝ Վեդի (VEDI) ծրագրի շրջանակում, 5% չափով՝ ՍՆՏԶ, ՏՏԵԶ, ՍԱԲԾ և ՈՀԱԾ (ISMP) ծրագրերի շրջանակում, մինչև մեկ տարի ժամկետով՝ որպես աշխատանքի որակի երաշխիք:

10. Ծրագրային ծախսեր

31.12.2022թ. ավարտվող տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II- P2,P3	YWIP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Աշխատանքներ	1,043,628	707,034	19,259,256	4,789,506	-	6,191,314	9,109,571	-	9,807,322	-	66,841	50,974,472
Ապրանքներ	3,725,558	-	-	-	1,756,515	238,679	-	-	-	-	-	5,720,752
Խորհրդատվական ծառայություններ և	76,726	141,992	750,399	752,872	51,093	704,926	370,391	1,408,639	1,823,950	95,206	311,331	6,487,525
Գործառնական ծախսեր	102,517	673,440	216,348	106,239	7,208	314,178	131,024	144,078	-	222,747	35,167	1,952,946
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	21,539	-	209	174	11,474	20	5,589	21	-	4	-	39,030
Ընդամենը	4,969,968	1,522,466	20,226,212	5,648,791	1,826,290	7,449,117	9,616,575	1,552,738	11,631,272	317,957	413,339	65,174,725

31.12.2021թ. ավարտվող տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II- P2,P3	YWIP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Աշխատանքներ	896,302	218,904	7,313,393	4,345,054	-	11,728,246	12,081,176	-	6,897,452	1,259,854	954,457	45,694,838
Ապրանքներ	1,224,233	-	-	-	1,412,044	-	-	-	-	20,076	170,015	2,826,368
Խորհրդատվական ծառայություններ և	142,007	1,034	581,415	380,289	85,476	566,767	865,200	232,919	864,756	229,473	360,611	4,309,947
Գործառնական ծախսեր	674,971	29	198,451	103,249	5,544	274,496	82,760	124,305	-	200,313	37,858	1,701,976
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	17,028	-	85	151	2,880	525	6,969	7	-	3	-	27,648
Ընդամենը	2,954,541	219,967	8,093,344	4,828,743	1,505,943	12,570,034	13,036,105	357,232	7,762,208	1,709,718	1,522,940	54,560,775

11. Դրամական հոսքեր ըստ ծրագրերի

31.12.2022թ. ավարտվող տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II-P2,P3	YWIP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Ստացված/ (վերադարձված) ֆոնդեր	3,368,132	2,345,500	13,620,263	3,942,480	1,566,775	7,841,612	9,254,226	1,436,105	10,055,466	231,538	2,173,919	55,836,016
Վարկ/շնորհ	2,345,895	750,660	10,202,318	2,992,875	1,535,500	6,517,754	7,610,501	876,955	8,206,743	-	200,000	41,239,201
ՀՀ Կառավարություն	982,079	644,414	3,045,660	949,605	-	1,275,778	1,643,725	559,150	1,848,723	231,538	1,973,919	13,154,591
Համայնքի ներդրում	40,158	950,426	-	-	31,275	48,080	-	-	-	-	-	1,069,939
Այլ հովանավորներ	-	-	372,285	-	-	-	-	-	-	-	-	372,285
Ծրագրային ծախսեր	(4,690,246)	(1,366,415)	(19,145,849)	(4,840,170)	(1,814,816)	(8,665,812)	(8,887,947)	(1,486,227)	(8,832,279)	(323,942)	(1,619,037)	(61,672,740)
Աշխատանքներ	(843,336)	(552,415)	(18,178,079)	(3,980,994)	-	(7,352,204)	(8,118,818)	-	(7,179,703)	-	(1,039,544)	(47,245,093)
Ապրանքներ	(3,667,668)	-	-	-	(1,810,589)	(278,124)	(16,057)	-	-	-	(579,493)	(6,351,931)
Խորհրդատվություն և ուսուցում	(76,725)	(140,560)	(751,396)	(752,883)	-	(720,120)	(628,732)	(1,342,254)	(1,652,576)	(101,204)	-	(6,166,450)
Գործառնական ծախսեր	(102,517)	(673,440)	(216,374)	(106,293)	(4,227)	(315,364)	(124,340)	(143,973)	-	(222,738)	-	(1,909,266)
Այլ գործառնական հոսքեր (զուտ)	-	(11,111)	(10)	-	-	-	-	-	-	-	34,068	22,947
Արտարժույթի օգուտ/(կորուստ)	121,492	64,544	116,440	20,260	15,671	90,364	(227,221)	50,122	112,562	7,998	194,566	566,798
Դրամական զուտ հոսք	(1,200,622)	1,032,518	(5,409,156)	(877,430)	(232,370)	(733,836)	139,058	-	1,335,749	(84,406)	783,516	(5,246,979)
Սկզբնական մնացորդ	1,941,908	222,674	10,219,164	1,378,306	244,890	2,912,385	5,569,030	-	45,803	485,099	1,048,758	24,068,017
Վերջնական մնացորդ	741,286	1,255,192	4,810,008	500,876	12,520	2,178,548	5,708,089	-	1,381,552	400,693	1,832,274	18,821,038

31.12.2021թ. ավարտվող տարի	SILD	SILD AF	SSIP	LEID	USAID	ISMP	VEDI	IWRM	CIP II-P2,P3	YWIP	Այլ	Ընդամենը
	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD	USD
Ստացված/ (վերադրված) ֆոնդեր	3,407,221	539,656	17,693,923	7,223,376	1,522,174	9,467,927	10,211,791	397,730	10,673,059	906,742	(98,994)	61,944,605
Վարկ/շնորհ	2,248,634	354,961	15,818,280	6,039,642	1,339,500	7,207,517	8,327,308	200,617	9,470,107	400,005	9,773	51,416,345
ՀՀ Կառավարություն	959,622	80,339	1,875,643	1,183,734	-	2,036,644	1,884,484	197,112	1,202,952	506,738	(219,367)	9,707,900
Համայնքի ներդրում	198,964	104,356	-	-	182,674	223,766	-	-	-	-	1,678	711,439
Այլ հովանավորներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	108,922	108,922
Ծրագրային ծախսեր	(3,150,404)	(320,760)	(11,331,892)	(5,941,995)	(1,503,272)	(9,728,689)	(8,943,912)	(402,240)	(10,667,105)	(2,243,829)	(1,426,051)	(55,660,148)
Աշխատանքներ	(1,106,364)	(319,697)	(10,551,683)	(5,458,163)	-	(8,884,371)	(8,287,904)	-	(9,992,036)	(1,585,864)	(843,643)	(47,029,725)
Ապրանքներ	(1,227,063)	-	-	-	(1,412,253)	-	-	-	-	(20,141)	(154,703)	(2,814,159)
Խորհրդատվություն և ուսուցում	(142,007)	(1,034)	(581,342)	(380,083)	(85,475)	(568,989)	(567,888)	(277,584)	(675,069)	(437,440)	(387,372)	(4,104,283)
Գործառնական ծախսեր	(674,971)	(30)	(198,867)	(103,748)	(5,544)	(275,328)	(88,120)	(124,656)	-	(200,384)	(40,334)	(1,711,981)
Այլ գործառնական հոսքեր (զուտ)	24	-	(260)	-	-	-	-	-	-	-	-	(237)
Արտարժույթի օգուտ/(կորուստ)	56,865	3,778	3,461	12,870	8,394	54,825	(189,361)	4,510	39,839	14,054	125,496	134,731
Դրամական զուտ հոսք	313,705	222,674	6,365,232	1,294,251	27,296	(205,937)	1,078,518	-	45,793	(1,323,032)	(1,399,549)	6,418,951
Սկզբնական մնացորդ	1,628,203	-	3,853,932	84,055	217,594	3,118,322	4,490,512	-	10	1,808,131	2,448,307	17,649,066
Վերջնական մնացորդ	1,941,908	222,674	10,219,164	1,378,306	244,890	2,912,385	5,569,030	-	45,803	485,099	1,048,758	24,068,017

12. Հարկեր

Կիրառելի հարկերը հաշվարկվում և վճարվում են Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենքների համաձայն:

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը 2022թ.-ի համար սահմանված է 18% է (2021թ.՝ 18%):

13. Դատական հայցեր

ՀՏԶՀ-ի կամ նրա իրականացված ծրագրերի դեմ էական պահանջներ չկան հաշվետու ամսաթվի և այս հաշվետվությունների կազմման ամսաթվի դրությամբ: Ինչպես պայմանագիրը լուծելու և պատահառած վնասը հատուցելու մասին:

14. ՖՀՄՍ 13 Իրական արժեքի չափման բացահայտումներ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է այն ակտիվները և պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքները բացահայտվել են ծանոթագրություններում.

Հոդված	Իրական արժեք ԱՄՆ դոլար	Գնահատման մեթոդ	Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակ	Նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ
Ստացվելիք ֆոնդեր	25,880,321	<i>Ընթացիկ</i> Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) առևտրային կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ
Կրեդիտորական պարտքեր	8,725,702	<i>Ընթացիկ</i> Կարճաժամկետ (12 ամսից պակաս) առևտրային կրեդիտորական պարտքերի հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:	Մակարդակ 3	Կիրառելի չէ